

บทที่ 7

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

7.1 สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างและกลวิธีการขอร้องในภาษาไทยและภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน โดยมุ่งศึกษาใน 2 ประเด็นหลักของแต่ละภาษา ได้แก่ โครงสร้างการขอร้อง และกลวิธีการขอร้อง นอกจากนี้ยังศึกษาความสัมพันธ์ทางด้านสถานภาพทางสังคมของผู้พูดผู้ฟังกับโครงสร้างและกลวิธีการขอร้องด้วย ในขั้นตอนแรกผู้วิจัยได้วิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างการขอร้องทั้ง 2 ภาษา ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นแรกพบว่า ส่วนประกอบของโครงสร้างอันได้แก่ ส่วนหลักและส่วนขยายมีความแตกต่างกันในเชิงปริมาณ กล่าวคือ การขอร้องในภาษาไทยจะให้โครงสร้างส่วนขยายในปริมาณที่มากกว่าการขอร้องในภาษาอังกฤษแบบอเมริกันอย่างเด่นชัดมาก คือมีจำนวนมากกว่าเป็นเท่าตัว

โครงสร้างการขอร้องในภาษาไทยพบ 5 รูปแบบ โดยเรียงตามความถี่ที่พบบมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ 1) โครงสร้างส่วนขยายตามด้วยส่วนหลักและตามด้วยส่วนขยาย 2) โครงสร้างส่วนขยายตามด้วยส่วนหลัก 3) โครงสร้างส่วนหลักตามด้วยส่วนขยาย 4) โครงสร้างส่วนหลักเพียงอย่างเดียว และ 5) โครงสร้างส่วนขยายเพียงอย่างเดียว ส่วนโครงสร้างการขอร้องที่พบในภาษาอังกฤษแบบอเมริกันนั้น พบเพียง 4 รูปแบบ เรียงตามความถี่ที่พบบมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ 1) โครงสร้างส่วนหลักเพียงอย่างเดียว 2) โครงสร้างส่วนขยายตามด้วยส่วนหลัก 3) โครงสร้างส่วนหลักตามด้วยส่วนขยาย และ 4) โครงสร้างส่วนขยายตามด้วยส่วนหลักและตามด้วยส่วนขยาย ส่วนโครงสร้างส่วนขยายเพียงอย่างเดียว นั้น ไม่พบการใช้ในภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน

เมื่อพิจารณาปริมาณของโครงสร้างที่เริ่มต้นด้วยส่วนหลักหรือโครงสร้างที่มีแต่ส่วนหลักเพียงอย่างเดียวเปรียบเทียบกับโครงสร้างที่เริ่มต้นด้วยส่วนขยาย หรือโครงสร้างที่มีส่วนขยายเพียงอย่างเดียว พบว่าผู้พูดภาษาอังกฤษแบบอเมริกันนิยมใช้โครงสร้างทั้ง 2 แบบรวมกันมากถึง 55.55% แต่ใช้โครงสร้างการขอร้องที่เริ่มต้นด้วยส่วนขยายก่อนเพียง 44.45% ในทางกลับกันผู้พูดภาษาไทยนิยมใช้โครงสร้างการขอร้องที่เริ่มต้นด้วยส่วนหลักก่อนและโครงสร้างที่มีแต่ส่วนหลัก

เพียงอย่างเดียว พบ 21.11% แต่ใช้โครงสร้างการขอร้องที่เริ่มต้นด้วยส่วนขยายและที่มีส่วนขยายเพียงอย่างเดียวรวมกันมากถึง 78.89% แสดงให้เห็นว่าผู้พูดภาษาไทยแสดงการขอร้องโดยใช้โครงสร้างส่วนขยายเริ่มต้นก่อน ในขณะที่ผู้พูดภาษาอังกฤษแบบอเมริกันแสดงการขอร้องโดยใช้ส่วนหลักเริ่มต้นก่อน

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟังในแง่ของสถานภาพทางสังคมมีผลต่อการเลือกใช้โครงสร้างการขอร้องในภาษาไทย กล่าวคือ กรณีที่ผู้พูดมีสถานภาพทางสังคมสูงกว่าผู้ฟัง ผู้พูดจะใช้โครงสร้างส่วนหลักตามด้วยส่วนขยายมากที่สุด คือ 32% (ดังตารางที่ 29) ในกรณีที่ผู้พูดมีสถานภาพทางสังคมต่ำกว่าผู้ฟังจะใช้โครงสร้างส่วนขยายตามด้วยส่วนหลักมากที่สุดคือ 48.66% แต่สำหรับผู้พูดภาษาอังกฤษแบบอเมริกันไม่อาจสรุปได้อย่างชัดเจนว่าสถานภาพทางสังคมของผู้พูดผู้ฟังมีบทบาทต่อการเลือกใช้โครงสร้างการขอร้อง เนื่องจากในทุกสถานภาพทางสังคมของผู้พูดผู้ฟังมีความแตกต่างกันของปริมาณการเลือกใช้โครงสร้างแต่ละรูปแบบแตกต่างกันไม่ชัดเจนเช่นในลักษณะของโครงสร้างการขอร้องในภาษาไทย

นอกจากศึกษาโครงสร้างการขอร้องแล้ว ยังมีอีกประเด็นที่งานวิจัยนี้ได้ศึกษา นั่นคือการศึกษากลวิธีการขอร้องของผู้พูดทั้ง 2 ภาษา ผลการวิจัยพบว่าผู้พูดทั้งสองภาษามีกลวิธีการขอร้องทั้งสิ้น 3 กลวิธี โดยสามารถเรียงตามความถี่ที่พบเป็นจำนวนมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ คือ 1) กลวิธีแบบอ้อมไม่ใช่ตามธรรมเนียมปฏิบัติ 2) กลวิธีแบบอ้อมตามธรรมเนียมปฏิบัติ 3) กลวิธีแบบตรง แต่ผู้พูดทั้งสองภาษามีความแตกต่างกันทั้งในด้านคุณลักษณะและปริมาณของกลวิธีการขอร้อง คือ การขอร้องในภาษาไทยจะใช้กลวิธีแบบอ้อมไม่ใช่ตามธรรมเนียมปฏิบัติสูงถึง 71.36% กลวิธีนี้จัดเป็นกลวิธีการขอร้องที่อ้อมมากที่สุด ส่วนผู้พูดภาษาอังกฤษแบบอเมริกันจะนิยมใช้กลวิธีแบบอ้อมตามธรรมเนียมปฏิบัติ และกลวิธีแบบอ้อมไม่ใช่ตามธรรมเนียมปฏิบัติในปริมาณมากพอ ๆ กัน คือ 52.02% และ 44.14% ตามลำดับ และที่เห็นความแตกต่างเด่นชัดคือผู้พูดภาษาอังกฤษแบบอเมริกันมีการใช้กลวิธีแบบอ้อมตามธรรมเนียมปฏิบัติสูงกว่าผู้พูดภาษาไทยมาก คือมีจำนวนถึง 44.14% เมื่อเทียบกับผู้พูดภาษาไทยซึ่งมีจำนวนเพียง 15.66% ในกรณีของกลวิธีแบบตรงมีปริมาณการใช้เป็นจำนวนมากกว่าผู้พูดภาษาอังกฤษแบบอเมริกันอย่างเด่นชัดคือ 12.98% : 3.84% ซึ่งสรุปที่ได้จากผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ว่าผู้พูดภาษาอังกฤษแบบอเมริกันนิยมใช้กลวิธีการขอร้องแบบตรง เพราะในความเป็นจริง ผู้พูดภาษาอังกฤษแบบอเมริกันมีการใช้กลวิธีแบบอ้อมตามธรรมเนียมปฏิบัติสูงมาก เมื่อเทียบกับผู้พูดภาษาไทย ดังรายละเอียดที่ได้กล่าวมาแล้ว

ในแง่ความแตกต่างด้านโครงสร้างการขอร้องในผู้พูดภาษาไทยและผู้พูดภาษาอังกฤษแบบอเมริกันเป็นไปตามสมมติฐาน คือ การขอร้องในภาษาไทยใช้โครงสร้างส่วนขยายในปริมาณที่มากกว่าการขอร้องในภาษาอังกฤษแบบอเมริกันอย่างชัดเจนมาก คือ เป็นจำนวน 1,094 ส่วนขยายต่อ 488 ส่วนขยาย ตามลำดับ ซึ่งเลียว (Liao, 1997) ก็พบลักษณะเช่นนี้ในการศึกษาวัจนกรรมการขอร้องของคนอเมริกันเปรียบเทียบกับคนไต้หวัน

ส่วนกลวิธีที่พบในส่วนขยายของการขอร้องของผู้พูดทั้ง 2 ภาษา คือ กลวิธีแบบอ้อมไม่ใช่ตามธรรมเนียมปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่าผู้พูดทั้ง 2 ภาษาจะใช้ส่วนขยายการแสดงผลมากที่สุดซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 ที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ว่า ผู้พูดภาษาไทยนิยมใช้กลวิธีแบบเกริ่นนำ แต่ผู้พูดภาษาอังกฤษแบบอเมริกันนิยมใช้กลวิธีขอร้องแบบการแสดงผล นอกจากนี้ยังมีประเด็นที่เกี่ยวกับกลวิธีย่อยในการขอร้องที่สามารถสรุปได้ดังนี้ ความแตกต่างของจำนวนกลวิธี กล่าวคือ กลวิธีที่ใช้ในส่วนขยายการขอร้องของภาษานั้นพบทั้งสิ้น 12 กลวิธีย่อย โดยเรียงตามความถี่จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้คือ 1) การแสดงผล 2) การเกริ่นนำ 3) การทักทาย 4) การขอโทษ 5) การขอบคุณ 6) การให้คำสัญญา 7) การยกย่องผู้ฟัง 8) การเน้นย้ำคำขอร้อง 9) การให้ข้อเสนอทดแทน 10) การเสนอข้อต่อรองให้ผู้ฟัง 11) การแสดงความกังวลใจ 12) การแสดงความเกรงใจ ส่วนในภาษาอังกฤษแบบอเมริกันพบเพียง 8 กลวิธีย่อย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ 1) การแสดงผล 2) การขอโทษ 3) การเกริ่นนำ 4) การทักทาย 5) การขอบคุณ 6) การให้ข้อเสนอทดแทน 7) การให้คำสัญญา 8) การยกย่องผู้ฟัง และ 9) การเน้นย้ำคำขอร้อง สำหรับกลวิธีย่อยการเสนอข้อต่อรองให้ผู้ฟัง การแสดงความกังวลใจ และการแสดงความเกรงใจ ไม่พบการใช้ในภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน

สถานภาพทางสังคมของผู้พูดผู้ฟังในภาษาไทย มีบทบาทต่อการเลือกใช้กลวิธีขอร้องทั้งแบบตรง แบบอ้อมตามธรรมเนียมปฏิบัติ และแบบอ้อมไม่ใช่ตามธรรมเนียมปฏิบัติ กล่าวคือผู้พูดภาษาไทยจะนิยมใช้กลวิธีแบบตรง รวมทั้งการใช้คำเพิ่มความหนักแน่น เช่น "ต้อง" , "สิ" มากขึ้น ในกรณีที่ผู้พูดมีสถานภาพทางสังคมสูงกว่าผู้ฟัง ในขณะที่ผู้พูดมีสถานภาพทางสังคมต่ำกว่าผู้ฟังก็จะพบกลวิธีแบบอ้อมตามธรรมเนียมปฏิบัติและแบบอ้อมไม่ใช่ตามธรรมเนียมปฏิบัติในปริมาณมากกว่าสถานภาพอื่น อีกทั้งยังมีการใช้คำที่ทำให้การขอร้องอ่อนลง ได้แก่ "ขออนุญาต" , "ขอความกรุณา" , "ขอรบกวน" ในปริมาณมากขึ้นกรณีที่ผู้พูดมีสถานภาพทางสังคมต่ำกว่าผู้ฟัง โดยเฉพาะคำว่า "ขออนุญาต" จะพบเฉพาะสถานการณ์ที่ผู้พูดมีสถานภาพทางสังคมต่ำกว่าผู้ฟังเท่านั้น นอกจากนี้ผู้พูดภาษาไทยยังเลือกใช้คำบางคำที่มีความสุภาพมากในกรณีที่ผู้พูดมีสถานภาพทางสังคมต่ำกว่าผู้ฟัง เช่น การใช้คำว่า "ขอขอบคุณ" ในการขอบคุณ

และ “ขอประทานโทษ” ในการขอโทษ แต่สำหรับผู้พูดภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน พบว่าสถานภาพทางสังคมของผู้พูดผู้ฟังมีแนวโน้มว่าจะมีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการขออภัยแต่ไม่เด่นชัดนัก เนื่องจากความถี่ในการปรากฏกลวิธีการขออภัยของทุกสถานภาพทางสังคมแตกต่างกันไม่ชัดเจนมาก

7.2 ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาว่าความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงวัจนกรรมการขออภัยกับสถานการณ์กับความรุนแรงต่างกัน จะมีการเลือกใช้โครงสร้างและกลวิธีการขออภัยต่างกันหรือไม่อย่างไร
2. ควรมีการศึกษาวัจนกรรมการขออภัยที่พบในเด็ก เปรียบเทียบกับวัจนกรรมการขออภัยที่พบในผู้ใหญ่ว่ามีกลวิธีเหมือนหรือต่างกันอย่างไร โดยนำทฤษฎีหน้าของผู้พูดผู้ฟังมาศึกษาด้วย เนื่องจากเด็กมักจะแสดงการขออภัยโดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของผู้ฟังมากนัก
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ในภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ
4. ควรมีการศึกษาว่า ตัวแปรอื่น ๆ เช่น เพศ อายุ จะมีผลต่อการแสดงวัจนกรรมการขออภัยหรือไม่อย่างไร